

**comissió obrera
nacional de Catalunya**

PROTECCIÓ PER DESOCUPACIÓ

Juliol – Desembre 2009

**BALANÇ DE L'ENQUESTA DE
POBLACIÓ ACTIVA 2009**

Secretaria de Socioeconomia de CC OO de Catalunya

11 de febrer de 2010

**comissió obrera
nacional de Catalunya**

La tendència del mercat de treball durant l'any 2009 indica les grans dificultats que té la nostra economia per a crear ocupació.

AL DESEMBRE DE 2009 HA AUGMENTAT EN UN 326% EL NOMBRE DE PERSONES BENEFICIÀRIES DEL SUBSIDI PER ATUR RESPECTE EL 2008

El perllongament de la situació d'atur fa esgotar la prestació contributiva i fa créixer desmesuradament el nombre de persones beneficiàries de les prestacions assistencials.

El mes de gener de 2010 Catalunya concentra el 14,4% del total de persones aturades a Espanya. Concretament, al nostre país, 583.883 persones no tenen feina, sobre un total de 4.048.493 de persones registrades com a aturades a tot l'Estat. L'augment de persones aturades es ve produint de manera ininterrompuda des del mes de juny, quan vam poder veure com les xifres de l'atur es reduïen lleugerament.

ATUR REGISTRAT

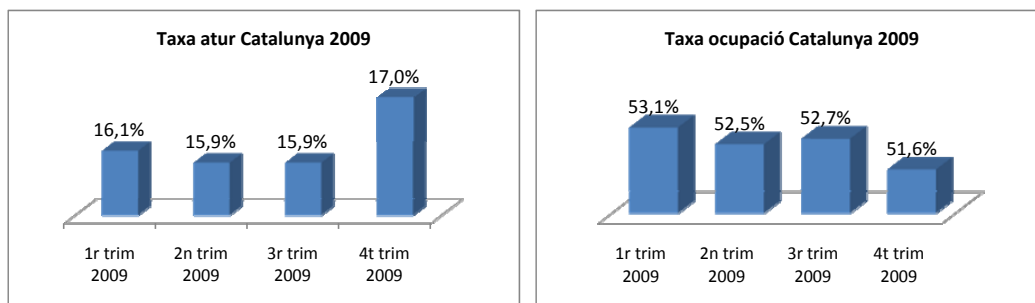
	Maig 09	variació mensual	Juny 09	variació mensual	Juliol 09	variació mensual
Catalunya	505.041	0,0%	488.247	-3,3%	495.911	1,6%
Espanya	3.620.139	-0,7%	3.564.889	-1,5%	3.544.095	-0,6%

	Novembre 09	variació mensual	Desembre 09	variació mensual	Gener 10	variació mensual
Catalunya	555.405	2,2%	561.761	1,1%	583.883	3,9%
Espanya	3.868.946	1,6%	3.923.603	1,4%	4.048.493	3,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Treball i Immigració. SPPE.

L'increment interanual de l'atur, entre gener de 2009 i gener de 2010, ha estat del 28,1% (128.126 aturats i aturades registrades més que fa un any). En comparació amb l'informe que es va presentar al mes de juliol, l'increment va

ser molt més fort en aquella època (54%) però malgrat aquesta reducció actual, segueix sent molt acusat.

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades de l'Enquesta de Població Activa (INE).

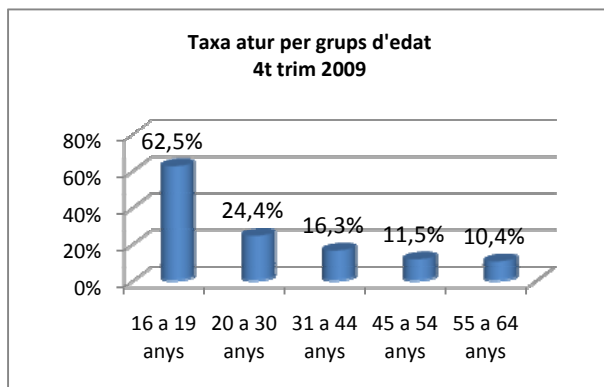
Catalunya s'ha caracteritzat aquest darrer any per encapçalar la llista de CCAA amb la caiguda d'ocupació més marcada entre trimestres i respecte l'any 2008. Les dades de l'EPA ens indiquen que a finals de l'any 2009 la **taxa d'atur** ha augmentat (**17%**), mentre que la **taxa d'ocupació** s'ha reduït (**51,6%**). Aquesta caiguda reflecteix clarament que les ajudes com ara els Fons Estatals d'Inversió Local no han incidit directament en la creació d'ocupació, no han suavitzat la gran caiguda d'ocupació que ha patit el sector de la construcció i per tant, no es denota cap principi de reactivació de l'economia catalana.

El nostre mercat de treball exclou els col·lectius més vulnerables com són, entre altres, els **joves** i les **persones immigrades**. Concretament, les persones immigrades sense feina suposen, al nostre país, el 22% del total de la població aturada. Això es tradueix en 128.170 persones. L'increment interanual ha estat del 37,1% o el què és el mateix, 34.679 persones més aturades aquest mes de gener respecte ara fa un any.

Segons l'Enquesta de Població Activa, el darrer trimestre de 2009, la **població estrangera** té una **taxa d'atur del 30,5%** mentre que la **població espanyola** està al voltant del **14%**.

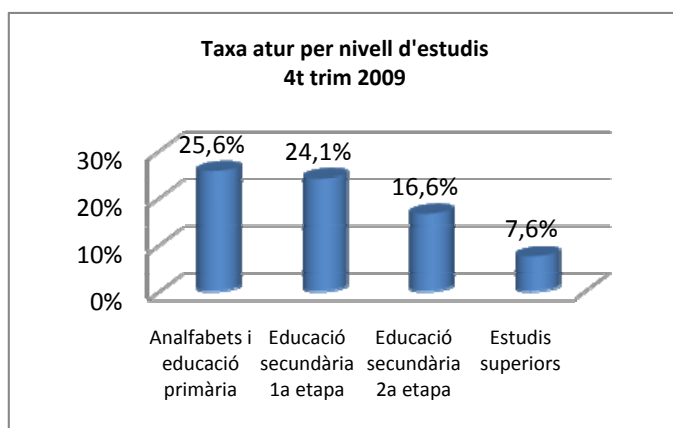
Els **joves** catalans pateixen amb més intensitat la pèrdua de llocs de treball amb taxes d'atur clarament diferenciades respecte la resta de grups d'edat.

Concretament, els joves d'entre **16 i 19 anys** presenten una **taxa d'atur del 62,5%** i els de **20 a 30 anys del 24,4%**. Conforme augmenta l'edat de les persones actives, disminueix la seva taxa d'atur.

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades de l'Enquesta de Població Activa (INE).

El **nivell d'estudis** segueix sent un indicador important que té relació directa amb la situació laboral de les persones actives. Les dades de l'EPA pel darrer trimestre de 2009 ens indiquen que com més nivell d'estudis té la persona, aquesta pateix menys atur. Són doncs, les persones analfabetes o amb educació primària les més vulnerables a ser expulsades del mercat de treball.

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades de l'Enquesta de Població Activa (INE).

El nombre de **contractes registrats** continua descendint a Catalunya respecte el gener de 2009, en un 8,7% menys (13.621 contractes menys). La contractació indefinida és la que més es retrau i amb una diferència notable respecte els resultats que presenta la contractació temporal, ja que el nombre

**comissió obrera
nacional de Catalunya**

de contractes indefinits cau un -21,7% respecte l'any passat i en canvi els temporals es redueixen en un -6,3%.

Juliol 2009	Total contractes			Contractes indefinits			Contractes temporals		
	Variació anual			Variació anual			Variació anual		
	Total	absoluta	relativa	Total	absoluta	relativa	Total	absoluta	relativa
Catalunya	228.584	-50.227	-18%	24.531	-12.660	-34,0%	204.053	-37.567	-15,5%
Espanya	1.403.023	-223.443	-13,7%	111.143	-49.220	-30,7%	1.291.880	-174.223	-11,9%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Treball i Immigració. SPPE.

Gener 2010	Total contractes			Contractes indefinits			Contractes temporals		
	Variació anual			Variació anual			Variació anual		
	Total	absoluta	relativa	Total	absoluta	relativa	Total	absoluta	relativa
Catalunya	142.453	-13.621	-8,7%	19.376	-5.361	-21,7%	123.077	-8.260	-6,3%
Espanya	1.050.233	-75.540	-6,7%	94.595	-24.606	-20,6%	955.638	-50.934	-5,1%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Treball i Immigració. SPPE.

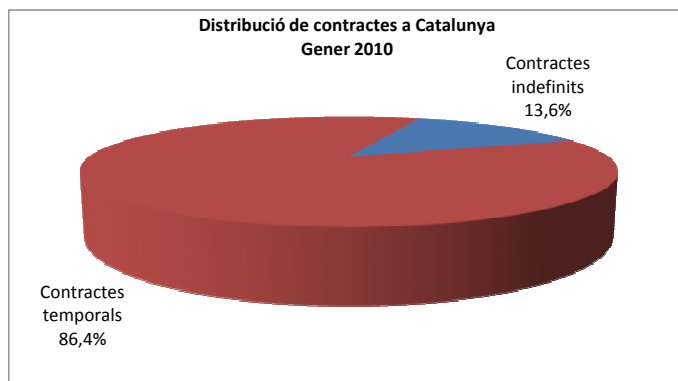
Si comparem els resultats amb l'informe presentat al mes de juliol, podem veure com la tendència d'ara ja es constata abans de l'estiu i que la contractació en general es veia fortament reduïda, sobretot la indefinida.

Catalunya presenta pitjors valors que el global de l'estat espanyol pel que fa a la variació interanual del nombre de contractes registrats, per ambdues modalitats contractuals.

La distribució dels contractes entre temporals i indefinits mostra la precarietat del mercat de treball català.

Gener 2010	Total	Indefinits	% sobre el total	Temporals	% sobre el total
Catalunya	142.453	19.376	13,6%	123.077	86,4%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Treball i Immigració. SPPE.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Treball i Immigració. SPPE.

PERSONES BENEFICIÀRIES DE PRESTACIONS PER ATUR

	Maig 09	variació mensual	Juny 09	variació mensual	Juliol 09	variació mensual
Catalunya	398.711	-0,6%	395.018	-0,9%	408.245	3,3%
Espanya	2.592.697	-1,0%	2.600.228	0,3%	2.666.458	2,5%
	Octubre 09	variació mensual	Novembre 09	variació mensual	Desembre 09	variació mensual
Catalunya	441.957	5,9%	469.158	6,2%	483.393	3,0%
Espanya	2.773.978	4,3%	2.939.911	6,0%	3.034.712	3,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Treball i Immigració. SPPE

Així com als mesos de maig i juny, vèiem com es reduïa lleugerament el nombre de persones beneficiàries per algun tipus de prestació, als tres últims mesos de l'any 2009, la tendència es dona a la inversa. En aquests darrers mesos augmenten tant el nombre de persones aturades com el nombre de persones beneficiàries.

Pel que fa al nivell de cobertura per desocupació, el mes de desembre de 2009, 78.368 persones sense feina, al nostre país, no tenen cap tipus de prestació econòmica substitutiva del salari, el què significa el 14% del total de persones aturades.

**comissió obrera
nacional de Catalunya**

COBERTURA PRESTACIONS

	Maig 09	Juny 09	Juliol 09
Aturats/es sense protecció	106.330	93.229	87.666
percentatge de desprotecció	21,1%	19,1%	17,7%

	Octubre 09	Novembre 09	Desembre 09
Aturats/es sense protecció	101.646	86.247	78.368
Percentatge de desprotecció	18,7%	15,5%	14,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Treball i Immigració. SPPE

Aquesta situació al mes de maig, era força més preocupant ja que en aquell moment era el 21,1% del total de persones aturades que no tenia cap tipus de prestació. Tot i que, la tendència sembla indicar que s'amplia la cobertura i que per tant, cada cop més persones aturades perceben algun tipus de prestació, segueix sent molt preocupant la desprotecció que té gran part del col·lectiu aturat al nostre país.

PERSONES BENEFICIÀRIES A CATALUNYA

Diferència absoluta	Prestació Contributiva	Subsidi	RAI	Total
Oct08-Oct09	69.679	68.067	2.702	140.448
Nov08-Nov09	46.270	83.640	2.687	132.597
Des08-Des09	-56.432	130.551	4.454	78.573

Variació interanual	Prestació Contributiva	Subsidi	RAI	Total
Octubre 2009	30,0%	102,4%	91,5%	46,6%
Novembre 2009	17,8%	113,0%	83,7%	39,4%
Desembre 2009	-15,5%	326,0%	317,5%	19,4%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Treball i Immigració. SPPE

Al darrer mes de l'any 2009, l'increment del nombre de persones beneficiàries del subsidi per atur ha estat molt acusat. Concretament ha augmentat en un 326% respecte el mes de desembre de 2008 (130.551 persones més). Això denota que moltes persones aturades estan esgotant la prestació contributiva degut al perllongament de la situació de l'atur. De la mateixa manera, també ha augmentat el nombre de persones beneficiàries de la RAI, tot i que el nombre de persones és molt més reduït.

Hi ha un seguit de variables que poden afectar de forma negativa l'evolució del nivell de cobertura de les prestacions per atur, en les seves diverses modalitats.

Per una banda, totes les prestacions per atur tenen una **durada màxima determinada**, excepte el subsidi per atur de majors de 52 anys que pot estendre's fins que la persona beneficiària tingui l'edat legal de jubilació.

Concretament, les prestacions contributives poden tenir una durada d'entre 4 i 24 mesos ininprorrogables i els subsidis per atur una durada inicial de 6 mesos que pot prorrogar-se, sempre que es compleixin la resta de requisits, en el cas de tenir responsabilitats familiars fins a 21 mesos o fins a 30 en el cas d'haver esgotat una prestació contributiva i subscriure un compromís d'activitat. Per la seva banda, la Renda Activa d'Inserció (RAI) té una durada màxima d'11 mesos ininprorrogables.

Juliol 2009

	Prestació contributiva		Subsidi d'atur		Renda Activa d'Inserció		Total prestacions
	Total	%	Total	%	Total	%	
Catalunya	298.161	73,0%	105.105	25,7%	4.979	1,2%	408.245
Espanya	1.639.965	61,5%	766.365	28,7%	97.561	3,6%	2.666.458

Desembre 2009

	Prestació contributiva		Subsidi d'atur		Renda Activa d'Inserció		Total prestacions
	Total	%	Total	%	Total	%	
Catalunya	306.941	63,5%	170.595	35,3%	5.857	1,2%	483.393
Espanya	1.638.618	54,0%	1.132.813	37,3%	106.441	3,5%	3.034.712

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Treball i Immigració. SPPE

A Catalunya, les **prestacions contributives** suposen el 63,5% del total de les prestacions per atur (una proporció més baixa que al global de l'Estat). Segons les dades del mes de juliol, Catalunya presentava un percentatge força superior al de la resta de l'estat, tendència que ara ha canviat. Per contra, durant el mes de desembre de 2009, el nombre de persones beneficiàries del **subsidi d'atur** ha augmentat molt en comparació al mes de juliol. Al darrer mes de l'any 2009,

**comissió obrera
nacional de Catalunya**

més del 35% del total de persones beneficiàries ho eren del subsidi. Davant aquesta tendència, cal recordar que la continuïtat del subsidi per atur, que a Catalunya perceben més de 170.000 persones, és força incerta. Les persones beneficiàries menors de 46 anys han de tenir fills a càrrec i, com a molt, tenen dret a 24 mesos, mentre que els majors de 46 anys amb fills poden arribar a percebre'l 30 mesos. Qui no pot acreditar cotitzacions, com a màxim té dret a 21 mesos de subsidi si té responsabilitats familiars i més de 180 dies cotitzats. Si no té fills amb més de 180 dies cotitzats, com a màxim percebrà el subsidi 6 mesos.

Per últim, la incidència a Catalunya de la **RAI** és pràcticament testimonial. Els perceptors de la RAI a Catalunya representen el 5,5% del total estatal (només 5.857 persones), o el que és el mateix, un 1,2% del total de persones beneficiàries perceptores d'algun tipus de prestació a Catalunya, mentre que el nombre d'aturats catalans significa el 14,3% del total a Espanya el mes de desembre.

En aquest sentit, s'està produint un perllongament de la situació d'atur. La proporció d'aturats de llarga durada, és a dir, qui roman més d'un any en situació de desocupació, és cada vegada superior. Aquest fet propiciarà que més persones beneficiàries de prestacions esgotin el dret.

La crisi i la destrucció de llocs de treball s'està produint, de forma ininterrompuda, des de fa més de 2 anys, i malauradament, encara no podem dir que hi hagi signes de recuperació en forma de creació d'ocupació. Al mes de gener de 2010 s'ha incrementat el nombre d'aturats i aturades i no s'ha creat ocupació, tal i com s'evidencia pel registre de contractes i per les altes a la Seguretat Social. La durada de la situació d'atur, per tant, s'allarga amb el consum del dret que això significa.

La **precarietat laboral**, en forma de subocupació (parcialitat no desitjada), de la no inclusió de tots els conceptes salarials al full de salari (amb la reducció de

**comissió obrera
nacional de Catalunya**

la base de cotització corresponent), de contractació fraudulenta i, sobretot, en forma de temporalitat, té un efecte negatiu directe sobre la protecció per desocupació. Moltes persones aturades accedeixen a prestacions contributives de durada mínima (4 mesos) que esgoten en no trobar una nova ocupació, però moltes altres no tenen dret ni a accedir a la mateixa per no poder acreditar suficients cotitzacions. És en molts casos, la causa de l'encadenament de contractes temporals la que provoca contínues entrades i sortides del mercat de treball amb els conseqüents períodes consumits de prestació. L'accés a prestacions de tipus no contributiu és més complicat segons quines siguin les circumstàncies personals (edat, fills a càrrec,...)

La **causa principal** que **genera dret a prestació per atur** és la finalització de contractes temporals seguida molt de prop per l'acomiadament, mentre que els Expedients de Regulació d'Ocupació són una causa molt menor de situació d'atur. Aquesta evidència no ha de ser menystinguda, donat que la situació laboral dels treballadors i treballadores afectats per ERO, que provenen generalment d'empreses mitjanes o grans, amb estabilitat contractual, acostuma a ser més favorable de cara a percebre prestacions per atur que la dels afectats per acomiadaments individuals o per finalització de contracte. Des del mes d'agost de 2009 no es disposa de dades sobre la distribució de les causes d'extinció de la relació laboral.

El fet que els **joves** i els **immigrants** s'hagin vist especialment afectats per la crisi i que a més, són qui presenten les majors taxes d'atur, agreuja la situació, donat que també són un col·lectiu amb una situació de major vulnerabilitat en forma de **precarietat** (temporalitat, subocupació, irregularitats contractuals) al mercat de treball i per tant, amb pitjors condicions d'accés a les prestacions per atur (insuficients cotitzacions per a causar dret, curts períodes de prestació,...). Fins ara, l'actual regulació del subsidi d'atur, que exigeix tenir fills per accedir al dret, i de la Renda Activa d'Inserció (RAI), que obliga a tenir més de 45 anys, impedia als joves, en la majoria dels casos, que accedissin a les prestacions per atur de tipus assistencial.

comissió obrera
nacional de Catalunya

Potser actualment, el Programa Temporal de Protecció per Desocupació i Inserció (PRODI), passa a cobrir part d'aquesta necessitat.

SOL·LICITUDS ACUMULADES DEL PROGRAMA TEMPORAL DE PROTECCIÓ PER DESOCUPACIÓ I INSERCIÓ

Acumulat fins a 30 de Desembre de 2009

Províncies	Sol·licituds registrades	SOL·LICITUDS TRAMITADES*				Sol·licituds pendents	
		Aprovades	Denegades	Altres	Total		
CATALUNYA	Barcelona	39.204	26.216	8.517	3.545	38.278	926
	Girona	6.095	4.417	987	491	5.895	200
	Lleida	2.274	1.658	368	217	2.243	31
	Tarragona	6.399	3.873	1.348	585	5.806	593
	TOTAL	53.972	36.164	11.220	4.838	52.222	1.750
ESPANYA	368.871	244.795	69.512	27.282	341.589	27.282	

*Sol·licituds registrades pel Servicio Público de Empleo Estatal.
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del SPEE.

SOL·LICITUDS ACUMULADES DEL PROGRAMA TEMPORAL DE PROTECCIÓ PER DESOCUPACIÓ I INSERCIÓ

Acumulat fins a 30 de Desembre de 2009

%	Províncies	Sol·licituds registrades	SOL·LICITUDS TRAMITADES*				Sol·licituds pendents
			Aprovades	Denegades	Altres	Total	
CATALUNYA	Barcelona	10,6	10,7	12,3	13,0	11,2	3,4
	Girona	1,7	1,8	1,4	1,8	1,7	0,7
	Lleida	5,8	0,7	0,5	0,8	0,7	0,1
	Tarragona	1,7	1,6	1,9	2,1	1,7	2,2
	TOTAL	14,6	67,0%	20,8%	8,9%	96,7%	3,2%
ESPANYA	100,0	66,4%	18,8%	7,4%	92,6%	7,4%	

*Sol·licituds registrades pel Servicio Público de Empleo Estatal.
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del SPEE.

El Programa Temporal de Protecció per Desocupació i Inserció (PRODI), va entrar en vigor el passat mes de novembre. D'aquest programa se'n poden beneficiar les persones sense feina menors de 65 anys que hagi esgotat la prestació per desocupació de nivell contributiu des del dia 1 de gener de 2009 i que no tinguin dret a subsidi, sempre que no disposin de rendes superiors al 75% del salari mínim interprofessional, així com aquells que hagin extingit per esgotament, incloses les pròrrogues, els subsidis per desocupació. Cal dir que l'executiu ha anunciat la pròrroga entre el 16 de febrer i el 15 d'agost de 2010 del mateix.

**comissió obrera
nacional de Catalunya**

Aquest programa facilita la cobertura equivalent al 80% de l'Indicador Públic de Renda d'Efectes Múltiples (IPREM), és a dir 420 euros mensuals. Tots els perceptors d'aquesta prestació han de participar en itineraris d'inserció amb l'objectiu de millorar les seves capacitats i competències professionals.

Segons les dades facilitades pel Servicio Público de Empleo Estatal, a finals de desembre, han sol·licitat aquesta prestació 368.871 persones a tot l'estat espanyol i d'aquestes, 53.972 ho han fet a Catalunya. Això significa el 14,6% del total de sol·licituds registrades. De totes les sol·licituds, un 67% s'ha aprovat, un 20,8% s'ha denegat i entorn al 9% es troba en una altra situació de tràmit. Les sol·licituds que resten pendents són un 3,2% del total. Aquests resultats en comparació a la resta de l'Estat, indiquen que hi ha una tendència similar, tot i que a Catalunya, el nombre de sol·licituds pendents és molt més inferior a la del conjunt de l'Estat.

Aquestes dades donen una informació molt limitada. Caldria veure el perfil de persones sol·licitants d'aquesta nova prestació ja que ens permetria veure si part dels joves (un dels col·lectiu més afectat per la crisi) recorre o no a aquest tipus d'ajuda.

**comissió obrera
nacional de Catalunya**

Davant d'aquesta situació, des de CCOO de Catalunya exigim:

-la garantia d'uns ingressos mínims a les persones que perden la feina i queden en situació de desprotecció econòmica per no tenir dret a accedir a prestacions per atur, o per esgotament de les mateixes.

-mentre el govern de l'estat espanyol no posi en marxa mecanismes de garantia d'ingressos de supervivència, com l'allargament del dret a prestacions contributives, la garantia de subsidis per als joves, la reforma de la Renda Activa d'Inserció (RAI) o un ajut econòmic puntual per a aturats sense recursos, la Generalitat de Catalunya ha de posar en marxa la Renda Garantida de Ciutadania (RGC), dret recollit a l'Estatut d'Autonomia.

-agilitar el desenvolupament i aplicació de l'ATE (Ajut temporal extraordinari per a treballadors autònoms i al foment de l'autoocupació) i reforçar la Renda Mínima d'Inserció (RMI) per tal de garantir ingressos al col·lectiu de persones que queden desprotegides. Actualment, ambdues mesures es troben recollides dins dels 30 compromisos per a l'ocupació, el teixit econòmic i el desenvolupament social de Catalunya.

-tot i valorar positivament la pròrroga del PRODI, caldria ampliar-se a qui hagi esgotat la Renda Activa d'Inserció, a qui la carència de rendes sobrevingui en els 12 mesos posteriors a l'extinció del subsidi o prestació (tal i com passa en el subsidi d'atur) i caldria ampliar com a mínim fins a 12 mesos la seva durada.